

Održan stručni seminar *Nove Posebne uzance o građenju*

Nove Posebne uzance o građenju koristan su dokument u kojemu su u obzir uzete nove gospodarske prilike i postojeća poslovna praksa, što će biti vrlo važno u postupku obnove od potresa, ali u svim drugim postupcima gradnje

Nove Posebne uzance o građenju

U organizaciji Hrvatskog inženjerskog saveza (HIS) i Društva građevinskih inženjera Zagreb (DGIZ) 20. siječnja 2022. u prostorima HIS-a održan je stručni seminar / webinar na temu "Nove posebne uzance o građenju", a mogao se pratiti i *online*. Seminar je bio namijenjen svim sudionicima u graditeljstvu, sudskim vještacima, konzultantima, stručnjacima iz javnoga i privatnoga sektora, odnosno svim zainteresiranim sudionicima koji na bilo koji način imaju doticaj s ugovorima o građenju.

Na početku seminara održana je stručna rasprava u kojoj su sudjelovali državni tajnik mr. sc. Željko Uhlir, Mirjana Čagalj, potpredsjednica HGK-a za graditeljstvo i promet, Mirko Habijanec, predsjednik Udruge poslodavaca graditeljstva, Zlatko Prosinečki, predsjednik Hrvatske obrtničke komore, i Ariana Vela, direktorica Učilišta EU projekti. Zdravko Jurčec, moderator rasprave, pozdravio je sve okupljene sudionike u dvorani i one koji su pratili seminar preko videoveze te je iznio kratak pregled tematike. Hrvatski inženjerski savez okuplja inženjere svih struka. Nove posebne uzance

o građenju posebno će se odraziti na rad građevinskih inženjera, ali i na rad arhitekata, elektrotehničara, strojaru i inženjera ostalih struka. Cilj stručnih udruženja jest unaprijediti graditeljsku struku te upućivati na stanje regulative i prakse koje treba poboljšati ili ispraviti i zato je cilj stručne rasprave bio okupiti sve relevantne sudionike graditeljske struke kako bi razgovarali o novome dokumentu koji bi mogao pomoći unaprjeđenju struke.

Državni tajnik Željko Uhlir osvrnuo se na stvaranje novoga dokumenta kojim se uređuju odnosi između naručitelja i izvođača građevinskih radova. Nove Posebne uzance o građenju primjenjuju se od 21. prosinca 2021. i primjenjive su na ugovore sklopljene nakon početka primjene novih uzanci. Zahvalio je svima koji su sudjelovali u duljem periodu usklađivanja dokumenata kako bi mogle biti donesene nove Posebne uzance o građenju kojima se uređuju odnosi između naručitelja i izvođača (ugovaratelji) koji su ugovorno povezani u poslovima građenja. Nove Posebne uzance o građenju važan su do-

Panelisti stručne rasprave "Nove posebne uzance u građenju"

DRUŠTVENE VIJESTI

Nove uzance u građenju omogućit će kvalitetniji status građevinskih inženjera (Foto: Getty Images)

kument u kojemu su u obzir uzete nove gospodarske prilike i postojeća poslovna praksa, što će biti vrlo važno u postupku obnove od potresa, ali u svim drugim postupcima gradnje. Utvrđivanjem novih Posebnih uzanci o građenju otvara se pravni okvir za povećanje razine transparentnosti ugovaranja i provođenja ugovora o građenju, što će ubrzati procedure ulaganja i intenzivirati građevinarstvo te biti potpora pri traženju odgovora na nove poslovne izazove.

Praksa i odredbe odnosa investitora i izvođača znatno su se promijenili u proteklih 40 godina. Promijenila ih je tehnologija, definiranje zadaća ključnih sudionika, ali i konkretno ugovoreni projekti i ponašanja u detaljima. Zadaća je novih Posebnih uzanci o građenju nadomjestiti uređenje odnosa između investitora i izvođača u dijelu koji nije drugdje propisan. Stvaranje tih uzanci trajalo je više godina. Primjena će trajati puno dulje, a možda će se tijekom primjene zaključiti da postoji potreba za daljnjim unaprjeđenjem toga dokumenta. Nove posebne uzance povezuju pravosuđe, gospodar-

stvo i graditeljstvo. Izravna korist kvalitetnih posebnih uzanci očituje se kroz uspješnije projekte i bolje razumijevanje odnosa investitora i izvođača u najsloženijim situacijama. U vremenu velikih promjena u tehnologiji i struci rasprave oko novih posebnih uzanci u građenju doprinose boljemu međusobnom uvažavanju i razumijevanju različitih pogleda na projekte u izvođenju.

Mirko Habijanec govorio je o tome koliko regulativa utječe na stanje građevinskoga sektora. Istaknuo je to kako nove uzance donose velike promjene u odnosu na stare. Da su uzance bile primijenjene u javnim natječajima do sada, građevinari ne bi bili u vrlo izazovnome položaju u kojem se sada nalaze zbog povećanja cijena materijala, proizvoda i usluga na tržištu. Uzance će sigurno dati dignitet svim inženjerima u graditeljstvu i omogućiti njihov kvalitetniji status jer je graditeljstvo kotač koji pokreće sve ostale grane gospodarstva. Prema njegovu mišljenju, uzance su kvalitetan i dobar alat koji će omogućiti unaprjeđenje graditeljske struke u Hrvatskoj.

Mirjana Čagalj osvrnula se na velik posao koji su odradili stručnjaci u Hrvatskoj gospodarskoj komori, koji su pokrenuli proces kreiranja novih uzanci 2014. Usklađivanje mišljenja projektanta, izvođača i nadzornih inženjera trajalo je gotovo pet godina. Nove uzance o građenju službeno su donesene u prosincu 2021., no one nisu još uključene u proces javne nabave, na čemu treba još raditi, pa će i tumačenje postojeće regulative svim uključenim sudionicima u procesima gradnje biti jednostavnije i puno jasnije. Trenutačno stanje na tržištu materijala, proizvoda i usluga velik je izazov svima u graditeljskome sektoru, jer znatno povećanje cijena nitko nije mogao predvidjeti. Inicijativu za izmjenu ugovorenih jediničnih cijena pokrenule su Hrvatska udruga poslodavaca i Hrvatska gospodarska komora, a Vlada RH pristala je na reguliranje odnosno provjeru jediničnih cijena. U Zakonu o javnoj nabavi postoji članak prema kojemu su uzance isključene, a ako ih se želi primjenjivati, izrijekom ih treba uključiti u ugovore. Treba vidjeti hoće li u vremenu koje dolazi investitori i izvođači primjenjivati uzance i u kojemu obliku. Tek tada će se vidjeti postoje li u dokumentu neki detalji koje treba promijeniti i doraditi.

Mirko Habijanec dodao je to kako bez obzira na postojeći Zakon o javnoj nabavi i Zakon o obaveznim odnosima svi oni naručitelji koji žele transparentno i zakonito poslovati uključit će nove posebne uzance u svoje ugovore. U tome dokumentu ne postoji ni jedna stavka koja bi njima naštetila, štoviše vrlo su jasne i provodljive u praksi.

Zlatko Prosinečki istaknuo je to kako su obrtnici specifična struka unutar graditeljstva. Uvijek su u ulozi podizvođača ili kooperanata pa su zadovoljni uzancama zbog odnosa koji se uređuju između naručitelja i izvođača. Nada se da će uzance zaista oživjeti i pronaći svoju primjenu u

DRUŠTVENE VIJESTI

svakodnevnoj inženjerskoj praksi.

Ariana Vela smatra da je svako unaprjeđenje propisa, pa tako i posebnih uzanci u građenju, dobrodošlo. Ugovori koji se sada potpisuju između naručitelja i izvođača nisu dovoljno regulirani. Uzance će omogućiti to da investitori sastavljaju preciznije, kvalitetnije i bolje ugovore kako bi regulirali svoje odnose s izvođačima radova. Bit će posebno zanimljivo pratiti razinu usklađivanja odredbi koje su navedene u novim Posebnim uzancama o građenju s odredbama Zakona o javnoj nabavi. S obzirom na velik investicijski ciklus i na znatna financijska sredstva iz EU-ovih fondova koja su na raspolaganju Republici Hrvatskoj u idućem programskom razdoblju, kvalitetni ugovor bit će važan preduvjet u ostvarivanju projekata koji će se sufinancirati tim sredstvima.

U nastavku radnoga dijela održana su stručna izlaganja. Pregled posebnih uzanci i građenju iznijela je Helena Jelić, savjetnica ministra prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine. Drugo predavanje održala je doc. dr. sc. Maja-Marija Nahod, posebna savjetnica ministra prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine, koja je govorila o posebnim uzancama o građenju u kontekstu poslovanja u građevinarstvu. Snježana Špehar, dipl. ing. građ., iz tvrtke HŽ Infrastruktura d.o.o. objasnila je pri-

Trenutačno stanje na tržištu građevinskih materijala velik je izazov svima u graditeljskome sektoru (Foto: Umweltbundesamt)

mjenju uzanci u praksi. Potom je odvjetnik Mičo Ljubenko iz *Odvjetničkog društva Ljubenko & partneri* prikazao razlike između novih i starih uzanci u građenju. Posljednje izlaganje na temu medijacije kao alata za upravljanje rizicima sporenja u građevinarstvu održao je dr. sc. Srđan Šimac, sudac Visokog trgovačkog suda u Zagrebu.

Tijekom seminara oko stotinu sudionika upoznato je s novoobjavljenim običajima struke i načinima kada su uzance u primjeni odnosno kada nisu. Stručna rasprava osvijestila je njihovo postojanje na koje se od sada sudska praksa i sudionici u gradnji oslanjaju u donošenju najsloženijih odluka povezanih s aktivnostima investitora i izvođača.